

Boekverslag Scholieren.com

Het lelietheater door Lulu Wang

MiSsYSiO

Het Lelietheater Analyse

Handeling

Een 12-jarig Chinees meisje uit de 1e kaste gaat wegens haar vitiligo met haar moeder mee naar diens strafkamp voor intellectuelen (ten tijde van Mao's culturele revolutie). Weer thuis pakt ze haar vriendschap met Kim, een meisje van de 3e kaste. Kim wordt wat er ook gebeurt, door de klas gepest en vernederd. Ze gaat bij een jeugdbende, en probeert op schoolreisje alle 600 leerlingen te laten verbranden. Lian verijdelt dit, de politie plaatst explosieven en blaast Kim op.

Win

een weekend Breda met 3 vrienden en...

ontdek de leukste studentenstad van het zuiden!

KLIK HIER →

OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door: **NHTV** internationaal hoger onderwijs Breda

Compositie

Het bestaat uit vier grote delen, die tevens ieder een jaar beslaan.

1972 Lian in het strafkamp

1971 Lian's eerste jaar op de middelbare school

1973 Weer thuis uit het kamp, vriendschap met Kim bloeit weer op

1974 Vader komt ook weer thuis

Figuren

Lian, Kim, Qin, Oom Kannibaal, moeder

Lian 12-jarig meisje, heeft erge vitiligo die ineens verdwijnt, een intelligent meisje, maar erg bang voor haar groeiende en veranderende lichaam, ze is ook erg bang voor jongens. Ze is vrij naïef, en vindt het verschil tussen de kasten verschrikkelijk. Alles wat Lian van Qin leert over de geschiedenis van China, vertelt zij aan een meertje achter het kamp; 'het lelietheater' noemt ze dat.

Kim Klasgenote en vriendin van Lian, behoort tot de armste groep van de laagste kaste, ze is erg sportief, maar wordt wat ze ook bereikt, ontzettend gepest, hierdoor raakt ze erg verbitterd.

Qin Professor die Lian in het kamp alles leert over de échte geschiedenis van China, niet de geschiedenis die Mao de kinderen laat leren. Eerst is hij erg gesloten, wegens zijn verloren vertrouwen in de mens, na tien jaar gevangen te hebben gezeten. Zodra hij en Lian elkaar leren kennen slaat dit om, hij wordt erg vriendelijk, en erg belangrijk voor Lian

Oom Kannibaal Een andere professor in het kamp, erg streng boeddhistisch. Hij eet geen vlees omdat het wel eens zijn gereïncarneerde familie zou kunnen zijn, de rest van het kamp vindt dat idee zo walgelijk, dat zij hem Kannibaal gaan noemen. Hij luistert naar Lian's geschiedenisverhalen, hij leert haar over dingen in het leven, hij is ook een erg belangrijk persoon voor Lian.

Tijd

Het verhaal speelt zich af van 1971 tot 1974, ten tijde van de Culturele Revolutie van Mao Zedong.

Ruimte

Alles speelt in China, vooral in Peking, waar Lian woont. Andere belangrijke plaatsen zijn het strafkamp/heropvoedingskamp, de arme modderhuisbuurt waar Kim woont, op school, en op het eiland Miru.

Perspectief

Het lelietheater is geschreven vanuit een personaal perspectief, het is een aparte vorm van de alwetende verteller, namelijk een alwetende verteller die vanuit één persoon vertelt, over zijn/haar leven en gevoelens, maar wel in de hij/zij-vorm.

Thematiek

Thema: Opgroeien, volwassen worden

Motieven:

- Verschil tussen kasten (discriminatie)
- Gepest worden
- Vriendschap
- Seksuele ontwikkeling

Stijl

Lulu Wang schrijft erg beeldend, ieder klein detail werkt ze uit, maar op een spannende manier. Bij Willem Frederik Hermans vind ik zijn gedetailleerde manier van vertellen vaak te vertragend, en niet erg spannend. Ze gebruikt vrij lange, soort melodieuze zinnen. Als je ze leest zit er altijd iets in wat je geboeid houdt, al zijn de zinnen lang. Ze gebruikt veel Chinese uitdrukkingen, die ze meestal vertaalt, maar soms achterin staan, in de verklarende woordenlijst.

Ik vind de manier waarop ze schrijft mooi, ze weet je te raken door bepaalde schokkende gebeurtenissen zo uitgebreid te beschrijven. Een voorbeeld van een flashback, naar een dag dat Lian en moeder op een markt waren, en bij een marktkoopman staan die apenvlees verkoopt

“ ‘Welke wil je hebben?’ ‘De dikste daar.’ De vrouw wees naar een angstig kijkend aapje in een van de kooien. ‘Zo gepiept.’ De verkoper goot het kokende water over het bruine aapje, dat onmiddellijk een serie hartverscheurende kreten uitstootte.: ‘Tjia-tjia!’ Een wolk van stoom steeg van hem op, terwijl het gloeiendhete water van hem afdroop. Zijn gezicht trok zich samen en zijn smalle armpjes en beentjes beefden spastisch van de pijn. Het gegil was niet om aan te horen. ‘Íííe-ííí!’ klonk het uit zijn dichtgeknepen keel. Ten einde raad plukte hij de haren uit zijn lichaam, huilend en om hulp roepend. De tranen rolden langs zijn reeds kaalgeplukte borst. Nu hij in versneld tempo de rest van zijn lichaam kaalplukte, werd zijn vachtloze rossige lijfje zichtbaar. Binnen een paar minuten was hij een van top tot teen onthaard, kreunend, schreiend en rood aapje. Dat was precies wat de apenhandelaar op het oog had — zo hoefde hij het diertje niet zelf te ontharen. Daar hij merkte dat de pijn allerminst verlicht was, begon het baby-aapje zijn vel af te scheuren. Nu kwam de verkoper in actie, want een opengescheurde aap kon hij niet aan de man brengen. Hij opende de kooi, legde de krijsende aap op een stuk hout dat als snijplank fungeerde, en hakte — katch-katch — de aap in drie moten. Vervolgens wikkelde hij het lijkje in een oude krant. ‘Twee kilo, dat maakt zeven

yuan. Eet smakelijk, oudste zuster.’ “

Genre

Het is een roman, deels psychologisch. Dit omdat je een aantal jaren Kim en vooral Lian volgt, je leest precies wat Lian denkt, je weet hoe ze zich voelen, waarom ze iets doen. Voor Lian geldt dus dat het boek (voor het grootste deel) een stream of consciousness is. Eigenlijk is het boek ook een sage, als je de definitie ‘Een sage is een verzonden verhaal met een historische kern’ volgt. Het verhaal is verzonden, voor een deel gebaseerd op Wang’s eigen leven, maar de historische kern is toch wel de Culturele Revolutie en alles eromheen, de beschreven wereld bestond echt.

Titel

‘Het lelietheater’, zo noemt Lian het meertje achter de barakken in het kamp. Ze houdt hier betogen, over alles wat ze van professor Qin leert over de geschiedenis van China, haar aandachtige publiek bestaat uit waterplanten, kikkers en krekels. Ze voelt zich hier intelligent en geborgen, haar publiek luistert naar haar, en er is niemand die haar zal aanvallen op wat ze zegt, de dieren en planten nemen haar woorden aan als de waarheid.

Wereldbeeld

Kinderen/jongeren zijn nog naïef, zij gunnen elk mens een kans, zien geen onderscheid in rijk of arm, dik of dun, lelijk of mooi. Volwassenen verpesten dit al gauw door hun vooroordelen en onderverdelingen over te brengen op hun kinderen, terwijl deze naïviteit juist nodig is om meer harmonie in de wereld te brengen.

Motto

Er staat voor elk deel een motto, het zijn boeddhistische spreuken en gedichten.

Deel 1; 1972 (Lian woont met haar moeder in een strafkamp)

Gedicht: Ik weet niet

hoe Berg Lu eruitziet

Ik zit er middenin

Su Shi, anno 1084

Deel 2; 1971 (Het jaar voor het strafkamp, Lian’s eerste jaar op de middelbare school)

Gedicht: In de hemel als één biyi-vogel

elk één vleugel en één oog

eenzelfde ritme en eenzelfde doel

Twee lianli-takken hier op aarde

ontsproten aan één wortel

Bai Juyi, anno 807

Deel 3; 1973 (Het jaar na het strafkamp)

Gedicht: Als ze zich omdraait en glimlacht
springen de dahlia's uit hun knop

Waar ze ruisend voorbijgaat,
schieten de leliën hoog op

Deel 4; 1974 (Lian's vader komt weer thuis, ze krijgt haar status als eerste-kaster
weer terug)

Gedicht: Zelfs een kaars
draagt een vurig hart
en druppelt rode parels
voordat het afscheid u omhelst
Du Mu, negende eeuw

Naambetekenis

Ik weet natuurlijk niet wat de meeste Chinese namen betekenen, maar Lian weet ik wel.

Lian betekent lelie, dit is dus een terugkoppeling naar de titel van het boek. Ook houdt het verband met haar ziekte, vitiligo, al verdwijnt die vrij snel in het boek. Chinese mensen hebben een wat gelige huid, de vitiligo geeft Lian witte vlekken over haar hele lichaam, tot ze op een gegeven moment helemaal wit zal worden, wit als een lelie.

Samenvatting

Deel 1: 1972

De moeder van Lian zit in een heropvoedingskamp voor intellectuelen. Hierdoor woont Lian in een tehuis. Lian krijgt vitiligo, dit is een ernstige huidziekte. Ze krijgt allemaal witte vlekken op haar lijf. De ziekte breidt zich snel uit. Lian's moeder merkt dit ook en ze zorgt ervoor dat Lian mee mag naar het heropvoedingskamp, zodat Lian bij haar moeder kan zijn. Hier is Lian blij om. Lian hoeft in het kamp niet met de andere mee te werken op het land. Lian heeft daarom tijd genoeg om rond te hangen en overal rond te kijken. Zo komt ze ook in de keuken. Daar krijgt ze vaker wat extra's. dit heeft ze hard nodig want het eten in het kamp is slecht.

De gevangenen mogen soms een weekend naar huis. In een daarvan komt Kim met haar moeder op bezoek. Dit is gevaarlijk want Lian en haar moeder mogen geen bezoek ontvangen. Lian krijgt van Kim een geneeskrachtige wortel waar de vlekken van weg moeten gaan. Dit gebeurt later ook.

Omdat Lian niet naar school kan krijgt ze enkele privé leraren. Dit zijn ook allemaal gevangenen. Dat betekent dus dat ze les krijgt van hoogleraren en professoren. Qin is een van haar leraren. Hij leert haar de geschiedenis van China. Maar dan wel de échte en niet die uit de boeken, die zijn namelijk aangepast om de

geschiedenis mooier te maken dan hij was. Lian ontwikkeld haar eigen kijk op de geschiedenis. De inhoud van de lessen moet geheim gehouden worden want het is verboden om op die manier over de geschiedenis te praten. Het is daarom ook een uitkomst dat Lian en Qin samen in de molen gaan werken. Hier krijgt ze onder het werk de lessen. Niemand kan het horen want de molen maakt zo'n kabaal dat het niet te verstaan is voor andere. Ook krijgt ze nu een extra maaltijd met veel beter eten dan in het kamp.

Lian heeft niemand om haar verhalen te vertellen en omdat ze ze toch kwijt wil gaat ze naar het meertje achter de slaapzalen. Ze noemt het "het lelietheater". Hier verteld ze wat ze geleerd heeft aan de kikkers, krekels, vissen en planten. Qin komt ook luisteren. Maar hij is het niet eens met haar zwarte kijk op de geschiedenis. Daarom raadt hij haar aan om oom Kannibaal te vragen om te komen luisteren zodat hij haar blik op de tijd kan verhelderen. Kannibaal komt nu voortaan luisteren. Lian hecht zich erg aan kannibaal en Qin.

Deel 2: 1971

Lian gaat voor het eerst naar de middelbare school. Ze komt in een klas met kinderen uit alle kasten. Ze is zelf een meisje uit de eerste kaste (hoogste) maar ze voelt zich niet thuis bij de meisjes van die kaste. Er is een meisje uit de derde kaste dat al vanaf de eerste dag wordt gepest, Kim. Lian krijgt medelijden met haar en probeert vriendschap te sluiten. Dit lukt niet.

Lian's vader wordt dan naar ene strafkamp gestuurd. Daarom moet Lian bij haar grootouders gaan wonen op het platteland. Lian mist haar ouders en keert terug naar Peking waar ze met haar moeder woont.

Lian gaat kim weer helpen en ze worden vriendinnen. Lian denkt dat Kim minder gepest zal worden als ze wordt benoemd tot "leerling van de drie deugden". Dit houdt in

- proletarische gevoelens koesteren
- goede sportprestaties halen en gezond zijn
- hoge cijfers halen voor alle toetsen

het proletarische gevoel had kim al als derde kaster van de modderbuurt. Kim en Lian gaan elke ochtend trainen voor de herfstspelen. De herfstspelen komen. Kim wint met granaat werpen en verbreekt het record van het meest favoriete en belangrijkste onderdeel: de 1500 meter. Toch houdt het pesten niet op. Toch gaat Lian door om Kim te helpen. Ze gaat nu samen met Kim huiswerk maken. Kim loopt namelijk erg achter en daardoor snapt ze niks van de stof. Na een hoop inhaalwerk verbeteren de punten van Kim.

Dan wordt de moeder van Lian ook naar een strafkamp gestuurd. Lian moet naar een opvanghuis en sluit vriendschap met een paar jongens. Lian krijgt opeens allemaal witte vlekken op haar lijf. Niemand neemt haar echter serieus. Daarom gaat Lian zelf naar het ziekenhuis. Ze krijgt te horen dat ze last heeft van Vitiligo,

een ernstige huidziekte. Als haar moeder dit hoort neemt ze Lian mee naar het heropvoedingskamp.

Deel 3, 1973 en deel 4: 1974

Lian gaat weer naar haar oude school als ze uit het strafkamp komt. Op school blijkt dat ze veel moet inhalen omdat ze van haar privé leraren andere dingen heeft geleerd dan haar klasgenoten. Lian en Kim gaan weer samen trainen en huiswerk maken. In de proefwerkperiode halen ze allebei goede punten, maar de klas blijft Kim pesten. Kim heeft er geen zin meer in en gaat werken. Dat wil zeggen: luciferdoosjes lijmen of oud ijzer zoeken op de vuilnisbelt. De andere op de vuilnisbelt zijn jonger maar hebben Kim toch in hun macht. Lian gaat weer naar Kim en overtuigt haar ervan weer naar school te komen. Lian helpt Kim nu met geld verdienen na schooltijd. De regering heeft besloten dat de leerlingen meer proletarisch bewust moeten worden. Daarom moeten ze 2 weken stage lopen op het platteland. De klas stopt met het pesten van Kim omdat ze de snelste en beste is en ze complimentjes krijgt van de lerares. Maar als ze weer op school terug zijn begint het pesten weer. Kim gaat minder naar school om geld te verdienen. Van dat geld koopt ze een blouse. Maar haar klasgenoten lachen haar uit, want de blouse bleek een regenjas te zijn. Nu komt Kim helemaal niet meer op school. Ze wil zelfs Lian niet meer zien.

De regering bedenkt weer wat nieuws: de Huangshuai beweging. Dit houdt in dat de leraren de leerlingen verkeerde dingen leren. De gewone lessen worden afgeschaft. Ze hoeften alleen nog maar citaten uit het rode boekje te leren. Omdat de leraren zo "slecht" zijn mogen de leerlingen de leraren geestelijk en lichamelijk mishandelen.

In deze tijd is Kim bij een jeugdbende gegaan. Ze krijgt iets met de beruchtste leider. Ze heeft nu geld genoeg en loopt erbij volgens de laatste mode. Iedereen kijkt tegen haar op. Ze zijn bang voor haar omdat ze nu zo machtig is.

Na de Huangshuai beweging gaat Lian naar oom kannibaal. Maar ze is te erg veranderd en kan niet meer goed met hem praten. Kim gaat ook weer naar school. Ze wordt nu niet meer gepest, omdat iedereen bang voor haar is.

De school organiseert een kamp. De klassen gaan voor een week met de boot naar een onbewoond eiland. De kamers worden verdeeld maar niemand mag bij Kim op de kamer. Daarom krijgt ze een eigen "kamer", het berghok. Dan begint de ellende. Elke avond valt om half 10 de stroom uit. Na een paar dagen is de boot kapot en de benzine weg. Het wordt Lian duidelijk dat Kim dit allemaal doet om wraak te nemen, omdat ze zolang gepest is geworden. Lian vertelt dit niet aan het schoolhoofd omdat ze haar vriendin niet wil verraden. Ze doet het toch als de voedselvoorraad opraakt. Deze wil meteen op zoek gaan naar de opvlucht geslagen Kim. Lian wil dit niet en gaat Kim zelf zoeken. Lian zoekt Kim op haar gevoel in het moeras. Lian valt bijna in het moeras maar Kim red haar. Lian vraagt

aan Kim waarom ze alles saboteert. Kim bevestigt dat ze wraak wil nemen op iedereen. Lian merkt dat Kim de benzine die kwijt was rondom de houten slaapgebouwen heeft gegoten. Ze was van plan om deze in brand te steken en zo iedereen te vermoorden. Kim zegt dat ze Lian een vriendendienst wil bewijzen. Ze bedoelt hiermee dat ze haar keel wil doorsnijden, zodat ze niet hoeft te verbranden. Lian vlucht. Ze snapt nu dat haar vriendin is veranderd. Op het vaste land worden ze ondertussen bezorgd. Er komt hulp naar het eilandje. De politie gaat Kim zoeken en laat het heuveltje waar Kim zich schuil houdt opblazen.

Mijn mening

Ik heb dit boek al vaker gelezen, maar toen was ik erg jong. Ik kon me herinneren dat ik het een ontzettend mooi en aangrijpend boek vond, daarom wilde ik het nu opnieuw lezen. Tijdens het lezen echter leek het of ik het boek nog maar half gelezen had de vorige keren, ik had zoveel gemist, gewoon omdat ik te jong was. Het verhaal was nu nog veel mooier, ik kon me nog veel meer verplaatsen in de gebeurtenissen. Als je dit boek leest krijg je zo vaak de neiging in te grijpen in wat er gebeurt, sommige dingen zijn zo onrechtvaardig en onmenselijk. Dit is naar mijn idee precies wat de schrijfster wil bereiken, ze wil dat iedereen weet hoe het er aan toe ging in die tijd, hoe de Chinese cultuur in elkaar zit. Ik werk zelf in een Chinees restaurant, ben dus vrij bekend met de cultuur, maar deze mensen zijn denk ik voor de revolutie gevlucht, ze zijn hier nu zo'n twintig jaar, de revolutie begon rond die tijd. Het boek heeft mij meer respect bijgebracht voor Chinese mensen en hoe zij werken en met hun familie omgaan, familie is zo ontzettend belangrijk voor ze, eergevoel en trots binnen de familie is eigenlijk wat bijna ieder familielid wil bereiken. Het boek heeft me vaak geraakt, vooral wanneer Kim weer eens keihard had gewerkt voor iets, en de rest van de klas het totaal de grond in stampte door hun verschrikkelijke opmerkingen en het onmenselijk vernederen en mishandelen van Kim zelf.